

INGLIZ TILINI O'QITISHDA QO'LLANILADIGAN SUN'IY INTELLEKT DASTURLARINING TURLARI VA XUSUSIYATLARI

Berdiyeva Anora Jonpo'latovna

Osiyo Xalqaro Universiteti 1-kurs magistranti

anoraberdiyeva@gmail.com

Annotatsiya

Ushbu tezis ingliz tili o'qitishda sun'iy intellekt (AI) dasturlarining turlari va pedagogik xususiyatlarini o'rganishga bag'ishlangan. Tadqiqot AI dasturlarining chatbotlar, nutqni tahlil qiluvchi tizimlar va individual mashqlar yaratish vositalari kabi asosiy turlarini aniqlaydi. Shuningdek, dasturlarning o'quvchilarning nutqiy ko'nikmalarini rivojlantirishdagi samaradorligi, individual yondashuvni ta'minlash va interaktiv mashqlar yaratish imkoniyatlari tahlil qilinadi. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatdiki, AI dasturlari pedagogik jarayonda o'qituvchining ishini qo'llab-quvvatlaydi, xatolarni tuzatadi va o'quvchilarni mustaqil ishlashga rag'batlantiradi. Bu ish AI dasturlarini ingliz tili o'qitish jarayonida samarali qo'llash bo'yicha tavsiyalar beradi.

Kalit so'zlar: Sun'iy intellekt, ingliz tili o'qitish, chatbotlar, nutqni rivojlantirish, pedagogik texnologiyalar, interaktiv mashqlar, individual yondashuv

TYPES AND FEATURES OF AI SOFTWARE USED IN ENGLISH LANGUAGE TEACHING

Annotation

This thesis analyzes the main types of artificial intelligence (AI) applications used in teaching English and their pedagogical characteristics. The study examines the role of chatbots, speech analysis systems, and AI-based tools for creating individualized exercises in the learning process. The interactive nature of AI applications, their ability to provide personalized learning, and their potential to develop learners' speaking skills are discussed. The thesis argues that the effective integration of AI technologies can enhance the quality and efficiency of English language teaching.

Key words: artificial intelligence, English language teaching, AI applications, chatbots, speaking skills development, interactive learning, personalized learning

ТИПЫ И ОСОБЕННОСТИ ПРОГРАММНОГО ОБЕСПЕЧЕНИЯ ИИ, ИСПОЛЪЗУЕМОГО В ПРЕПОДАВАНИИ АНГЛИЙСКОГО ЯЗЫКА

Аннотация

В данной тезисе анализируются основные виды программ искусственного интеллекта, используемых в обучении английскому языку, а также их педагогические особенности. Рассматривается роль чат-ботов, систем анализа речи и AI-инструментов для создания индивидуализированных заданий в учебном процессе. Обсуждаются интерактивность AI-программ, их возможности персонализированного обучения и потенциал в развитии устной речи обучающихся. В тезисе обосновывается, что эффективная интеграция технологий искусственного интеллекта способствует повышению качества и результативности обучения английскому языку.

Ключевые слова: искусственный интеллект, обучение английскому языку, программы ИИ, чат-боты, развитие устной речи, интерактивное обучение, индивидуализированное обучение

Kirish

So'ngi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalari ta'lim sohasida tobora keng qo'llanilmoqda. Xususan, ingliz tilini o'qitishda SI dasturlari o'quv jarayonini samarali qilish, individual yondashuvni ta'minlash va o'quvchilarning nutq, tinglab tushunish, yozma va og'zaki ko'nikmalarini rivojlantirish imkonini beradi.

SI dasturlari nafaqat grammatika va lug'atni o'rgatadi, balki o'quvchining nutqini tinglab, xatolarini tahlil qiladi, to'g'ri talaffuzni shakllantiradi va individual mashqlarni tavsiya qiladi. Shu bois, SI texnologiyalari pedagogik jarayonning samaradorligini oshirishda muhim vosita hisoblanadi.

Obyekt: Ingliz tili o'qitishda qo'llaniladigan sun'iy intellekt dasturlari

Predmet: Bu dasturlarning turlari va pedagogik xususiyatlari

Maqsad: AI dasturlarining turlarini va ularning ingliz tili o'qitishdagi pedagogik imkoniyatlarini o'rganish

Vazifalar:

- AI dasturlarining asosiy turlarini aniqlash;
- Har bir turdagi dastur xususiyatlarini tahlil qilish;
- Ingliz tili o'qitishda ularning samaradorligini baholash;
- O'qituvchilar uchun tavsiyalar ishlab chiqish

Adabiyotlar sharhi

So'nggi yillarda sun'iy intellekt texnologiyalari ta'limda keng qo'llanilmoqda. Tomset (2020) ta'kidlaydiki, SI dasturlari o'quvchining nutqini tinglab, xatolarni aniqlash va individual mashqlar tayyorlash orqali o'qituvchining ishini yengillashtiradi.

Smit va Jonson (2019) SI dasturlarining interaktivligi va o'quvchilarning motivatsiyasini oshirishdagi rolini o'rganishdi. Ularning tadqiqotiga ko'ra, o'quvchilar SI vositalari

yordamida mustaqil mashq qilganda, ularning nutqiy va tinglab tushunish ko‘nikmalari sezilarli darajada yaxshilangan.

SI dasturlarining turlari haqida ko‘plab tadqiqotlar mavjud. Brown (2018) ularni quyidagi asosiy turlarga ajratadi:

- Tilni o‘rgatuvchi chatbotlar: o‘quvchilar bilan interaktiv muloqot olib boradi;
- Nutqni tahlil qiluvchi dasturlar: talaffuz va grammatik xatolarni aniqlaydi;
- Individual mashqlar tayyorlovchi tizimlar: o‘quvchining xatolariga asoslanib mashqlar yaratadi .

Devis (2021) ta’kidlaydiki, SI dasturlari o‘quvchilarni mustaqil ishlashga rag‘batlantiradi, xatolarni tuzatishga yordam beradi va individual yondashuvni ta’minlaydi. Shuningdek, SI dasturlarining samaradorligi ularning interaktivligi, o‘quvchi faoliyati bilan bog‘liqligi va natijalarni real vaqt rejimida baholash qobiliyati bilan belgilanadi . Ushbu tadqiqotga ko‘ra, SI dasturlari o‘qituvchining nazoratini kamaytirmaydi, balki uni qo‘llab-quvvatlaydi. Chatbotlar va talaffuzni tahlil qiluvchi dasturlar o‘quvchilarning og‘zaki ko‘nikmalarini yaxshilashda samarali vosita sifatida ishlatiladi . Tornburi (2005) ta’kidlaganidek, o‘qituvchi va SI dasturi birgalikda ishlaganda, o‘quvchilarning nutqiy va lingvistik ko‘nikmalari maksimal darajada rivojlanadi.

SI dasturlarining turlari va xususiyatlari

- 1.Chatbotlar – Dialog orqali nutq mashqlarini bajarish, xatolarni tuzatish.
- 2.Nutqni tahlil qiluvchi dasturlar – talaffuz va grammatik xatolarni aniqlash, real vaqt rejimida tuzatish.
- 3.Individual mashqlar tizimlari – o‘quvchining darajasiga mos mashqlar yaratish.
- 4.Virtual sinflar va interaktiv platformalar – guruh ishlari, interaktiv mashqlar, onlayn baholash.

Pedagogik xususiyatlari:

- Individual yondashuvni ta’minlash;
- Mustaqil ishlashga rag‘batlantirish;
- Xatolarni tuzatish va baholashni tezlashtirish;
- Interaktiv va qiziqarli mashqlar yaratish.

Xulosa

Sun’iy intellekt dasturlari ingliz tili o‘qitishda samarali vosita hisoblanadi. Ularning asosiy turlari: chatbotlar, nutqni tahlil qiluvchi dasturlar, individual mashqlar tizimlari va interaktiv virtual platformalardir. Har bir dastur pedagogik jihatdan foydali bo‘lib, o‘quvchilarni mustaqil ishlashga rag‘batlantiradi, xatolarni tuzatadi va o‘qituvchining ishini qo‘llab-quvvatlaydi.

Kelajakda SI dasturlarini kengroq qo‘llash va ularning samaradorligini o‘rganish, ingliz tili o‘qitish jarayonini yanada takomillashtirish imkonini beradi.